

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת מרב מיכאלי

פ/25/2466

הצעת חוק רישוי עסקים (תיקון – דרישת רישוי לאירועים דתיים וטקסים), התשפ"ג–2023

1. הוספת סעיף 2ט. בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח–1968¹, אחרי סעיף 2ח יבוא:

2ט. (א) אירועים דתיים וטקסים בהשתתפות של אלף איש ומעלה טעונים רישיון לפי חוק זה, ועל מתן הרישיון יחולו הוראות סעיף 3 בשינויים המחויבים.

(ב) לענין סעיף זה, לוויה לא תחשב כאירוע דתי הטעון רישיון.

(ג) השר, לאחר התייעצות עם השר לביטחון פנים ועם השר לשירותי דת רשאי לקבוע סוגים נוספים של אירועים דתיים או טקסים הטעונים רישיון לפי חוק זה."

דברי הסבר

חוק רישוי עסקים, התשכ"ח–1968, הוא חוק שנועד בעיקרו להסדיר פעילות עסקית או מסחרית. לאור זאת, אירועים דתיים או טקסים שהם אירועים מרובי קהל, לא נקבעו עד היום כאירועים הטעונים רישיון לפי חוק רישוי עסקים, זאת על אף שהסיכון שאירועים אלה יוצרים דומה מאד לסיכון הקיים באירועים מסחריים או אירועי תרבות ופנאי שנדרש רישיון עסק לקיומם לפי החוק. הצעת החוק נועדה לתקן את החוק העיקרי באופן שיטיל חובה מפורשת לקבלת רישיון עסק או היתר לקיום אירועים דתיים וטקסים. זאת לשם יצירת פיקוח אפקטיבי על אופן קיומם של אירועים אלה ומניעת סיכונים לקהל המשתתף בהם, בעיקר בהיבטים של בטיחות האירוע ובטיחות קהל המשתתפים. מוצע לקבוע כי אירועי דת וטקסים שמשותפים בהם מעל אלף איש יהיו טעונים רישיון עסק, וכי על הליך הוצאת הרישיון יחולו הוראות סעיף 3 לחוק, העוסקות במתן רישיון עסק למקומות, מתקנים ואירועים של עינוג ציבורי ואירועים מרובי קהל כך ייקבע, כי רשות הרישוי של האירוע הדתי או הטקס תהיה רשאית להשתמש בסמכותה גם להצבת דרישות להתאמת המבנה או המתקן בו מתנהל האירוע או

¹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

הטקס, וכן ייקבע כי בעתיד, לא יינתן רישיון עסק לאירוע מסוג זה אלא אם כן אישרה המשטרה כי לאירוע ניתן אישור לעניין קיום סידורי הבטיחות הדרושים לקיומו מאת מורשה בטיחות שהרשה לעניין זה שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתי (הסדר זה נקבע בחוק רישוי עסקים (תיקון מס' 34), ס"ח התשע"ח, עמ' 778, אולם הוחלט כי ייכנס לתוקף ביום 1/1/22 או במועד שבו הורשה מורשה בטיחות כאמור בסעיף החוק, לפי המאוחר).

לנוכח העובדה שטקסי לוויית המת מתקיימים מטבע הדברים ללא תכנון מוקדם, מוצע לפטור טקסים אלה באופן ספציפי מחובת הרישוי.

כידוע מסורת ישראל מציבה את ערך "קדושת החיים" ואת חובת ההקפדה בהצלת חיי אדם ובמניעת סכנה כערכים מכוננים. המושג ההלכתי "פיקוח נפש" הוא עדות אחת למרכזיותם של ערכים אלו. למרות זאת, אנו עדים לתופעה מדאיגה ומצערת שבה דווקא באירועים דתיים שונים מתגלה קלות דעת ביישומם הקפדני של ערכים אלו, הן מצד רשויות המדינה והן מצד מארגני האירוע.

האסון הכבד בהילולת ל"ג בעומר באתר מירון בשנת 2021, בו קפחו את חייהם 45 אנשים ונפצעו עשרות רבות, האירוע של קריסת הטריבונות בחגיגת חנוכת בית הכנסת של חסידות קרלין בערב חג השבועות בשנת 2021 והתופעות הקשות והמטרידות של אי אכיפת התקנות וההוראות המחייבות בתקופת מחלת הקורונה באירועים רבים בעלי אופי דתי, מחייבים חיזוק משמעותי של מנגנוני הפיקוח, הבקרה והרישוי של אירועים דתיים וטקסים, תוך התחשבות באופיים המיוחד של אירועים טקסיים אלו. הצעת חוק זהה הונחה על שולחן העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/1649/24). הצעת החוק זהה לפ/1649/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ט בשבט התשפ"ג (20.02.2023)